

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H.

Hoven Ungdomsskole.

Julehilsen

1983

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

JULEHILSEN

1983

*Vi kæmper under de gamle tegn,
end står Guds bue i sky histoppe.*

Årsskrift udsendt af
Elevforeningen for Hoven Ungdomsskole

Forside af Poul Rytter

GULLANDERS BOGTRYKKERI a-s
SKJERN

Guds fred! hvor I bygge,
på mark og på fjeld,
i bøgenes skygge,
ved elvenes væld!
Guds fred over skoven,
hvor stammerne stå!
Guds fred over voven,
hvor snekkerne gå,
som ankre, som flage
på festlige dage,
som end tone fædrenes flag!

Guds fred, som den fandtes
ved fædrenes barm,
Guds fred, som den vandtes
ved frelserens arm,
Guds fred, som den troner,
hvor kærlighed bor,
Guds fred, som den toner
i hytter af jord,
som selv jeg den nyder,
tilønsker og byder
jeg brødre og frænder i NORD.

N. F. S. Grundtvig.

Er julen en børnesygdom?

»Julen har forandret sig fantastisk meget, siden jeg var dreng,« var der en mand, der sagde. Han blev bedt om at forklare nøjere, hvad det var, der var blevet så meget anderledes. Jo, det var det hele! Alt var nu om stunder blevet så udvendigt, så forretningspræget, og ingen var rigtig tilfredse. Og trods stadig dyrere og flottere gaver var der ikke den samme glæde og hygge, forventning og stemning omkring julen som i gamle dage.

Men var der da slet ikke mere noget ved julen at glæde sig over? Jo vist var der det. Der var da de gode minder fra julen i barndomstiden. Det var, som om lidt af julestemningen indfandt sig, når de blev taget frem igen.

Og så var der børnene! At se på dem og deres ægte glæde, at se hvordan lysene strålede i deres øjne, det var så stor en fornøjelse, at det gjorde det hele noget værd. –

Ja, vi har lov til, vi må og skal endda glæde os både over minderne og over børnenes glæde; der er intet som helst forkert ved de ting, tværtimod. Men mandens udtalelser undgår ikke at fremkalde et spørgsmål i os: er julen da en slags børnesygdom, som vi vokser fra, ja måske endda har bedst af at vokse fra? Er julen noget, som ret beset kun hører en bestemt alder til? Ligesom der findes sygdomme, som hører barnalderen til, og som man helst skal have overstået for at vokse fra dem, er julen så også noget, som vi skal vokse fra og blive for store til? Er julen kun for børnenes skyld værd at bevare?

Hvis nogen af os går med nogle af den slags tanker, så skal man gå i kirke for at blive mødt af juleevangeliet, det uopslidelige glædelige budskab, som Gud har givet os.

Der hedder det: »Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket« – altså for ethvert menneske. Og videre hedder det: »Det sande lys, som oplyser hvert menneske, var ved at komme til verden.« Det sande lys – det er jo Jesus Kristus – oplyser hvert menneske, ikke kun børnenes øjne, men alles hjerter og sind.

Det er blevet sagt, at kristendommens sandhed står og falder med, at den er for alle, og det er sandt. For alle er den: unge, voksne, gamle og børn, alle travle og fortravlede, alle gode og lykkelige såvel som alle ensomme, sørgende, lidende, alle stærke og alle nedbrudte og plagede. Kristendommens sande og varme lys er også for alle dem, der ikke har lyse barndoms minder at se tilbage på, og for dem, der ikke har børn at se på.

Gud er i Jesus Kristus blevet menneske og er kommet til os og vor verden.

Ja, netop til *vores* verden! Det udtryk gør vi vel i at mærke os. Det vil nemlig sige verden, sådan som vi kender den hver især, både den store verden og vor egen hverdagsverden uden at der er klippet en eneste af selv dens stærkeste scener bort. Til vor verden, sådan som den er i sig selv uden pynt og fortællelser, kom Gud i Jesus Kristus for at være hos os og give os frelse.

»Gud går her på jorden,« hedder det i en mo-

dene salme, som synges med begejstring af tusinder af børn og unge. Han »færdes på gade og torv. I skur og højhus bor han, som ser vor glæde og sorg.«

Efter at Gud er blevet menneske, kan Jorden ikke beskrives på nogen fyldestgørende måde alene ved hjælp af statistiske opgørelser og tabeller eller sociologiske redegørelser eller ved en nok så fortræffelig historieskrivning. For med Jesu fødsel er der sket noget helt nyt og afgørende for verden og for os. Gud er kommet til os; han er her hos os i vor hverdag – og i vor næste.

Julens glædelige budskab betyder, at Gud har sagt ja til os. Han vedkender sig os og står ved, at han har skabt os i sit eget billede til at høre ham til og leve i hans nærvær. Vi er ham ikke uendeligt ligegyldige som små brikker i et tilfældighedernes spil, der må flyttes omkring og frem og tilbage. Nej, hver og en kender han og kendes ved. Han har ikke dermed godkendt alt det, som vi går og gør, og som vi lader ske i verden, som om den tilhører os.

Men han kom til os i den verden, som han har skabt, men som mennesker har behandlet, som

om den var vor egen; og han »kom på vor brøst at råde bod«, som vi synger i en julesalme. Brøst vil sige: noget, som er gået i stykker for os, i os og mellem os mennesker. Vort liv går i stykker, når vi tager det i vor egen hånd; fællesskabet mellem mennesker bliver brudt itu, kærligheden afsporet og afstumpet. Her i verden står vi med resterne af vort liv, som vi ikke kan samle igen.

Men han »kom på vor brøst at råde bod«. Han sætter en ny begyndelse ind for at genoprette det skaberværk, der gik i stykker. »I krybben lagt, i klude svøbt, et himmelsk liv du har mig købt,« synger vi. Ja, dette jordiske menneskeliv har Jesus købt os tilbage, så det er blevet nyt, dyrebart, elskeligt, himmelsk, frelst, så vi kan få mod til at leve som Guds kære børn.

Nej, en børnesygdom er julen ikke. Vi vokser aldrig fra den, og Gud ske lov for det.

A. Bøgebjerg Andreassen.

Hjertelig hilsen med ønsket om en glædelig fest sendes til alle bekendte blandt årsskriftets læsere.

Martha og A. Bøgebjerg Andreassen.

Glas

Glassets oprindelse skjuler sig langt tilbage i sagnets mørke. Man aner således intet om, hvem eller hvilket folk der var først med at sammensætte og smelte glasmasse. Den romerske historieskriver Plinius, som levede i tiden lige efter vor tidsregnings begyndelse, beretter følgende:

Nogle købmænd fra Fønikien skulle sejle en last soda til Ægypten. En aftenstund slog de lejr på strandbredden ved floden Belus. Da de skulle igang med at spejle æg til aftensmaden, kunne de ikke finde egnede sten til at bygge deres bålsted op med. De tog derfor nogle klumper soda fra skibslasten. Ved hjælp af disse stillede de deres kogegejer til rette og tændte så bålet.

Næste morgen, da ilden var gået ud, fandt de på stedet nogle glasagtige klumper, idet soda og sand var gået i forbindelse med hinanden og var blevet til et nyt stof – glas.

Glasmassens sammensætning

Glas er en kemisk masse, der fremkommer ved, at man sammensmelter tre bestanddele – sand, soda (potaske) og kalk (eller bly) – under høj varme, nemlig 12–1500 grader.

Hovedparten af glasmassen består altså af sand. De fønikiske købmænd lavede jo bålet på strandbredden. Venezianske glasmagere brugte flodsand fra Po, mens de bøhmiske håndværkere udvandt deres af kvarts.

Smeltepunktet for sand alene ligger på godt 1700 grader. For at nedbringe dette høje smeltepunkt tilsættes såkaldt flusmiddel, som netop er

et stof, der nedsætter smeltningstemperaturen. Som flusmiddel bruges soda eller potaske. Dette udvindes af asken fra bøge- eller nåletræer. For at få 1 kg potaske gik der 1000 kg træ til. Det gik derfor hårdt ud over skovene der, hvor glashytterne var placeret. Ud over dette kom så brændet til ovnene.

Den tredje bestanddel i glasmassen er kalk eller bly, som gør glasset modstandsdygtigt over for kemikalier og forhøjer glassen.

Glassets magiske virkning

Her i Danmark var glas gennem mange århundreder en meget sjælden og kostbar vare.

Hvis man syd fra var kommet i besiddelse af glasperler, betragtedes disse som klenodier, man brugte som amuletter for at holde onde ånder borte.

I den gamle nordiske Edda-digtning var glas noget højst overnaturligt. Spåkonen Thorbjørg bar således glasperler, når hun spåede om, hvornår de trange tider ville holde op.

Arbejdsmetode

Glaspusterpiben er et ca. 1½ m langt jernrør med en diameter på ca. 2 cm. Teknikken ved denne enestående opfindelse er i og for sig temmelig enkel: Glasmageren dypper piben ned i den flydende glasmasse, så en klump af denne hænger i pibens spids. Ved at rotere piben og blæse i den kan glasklumpen pustes op som en sæbeboble. Ved hjælp af rutine og ved hjælp af

andet værktøj kan glasmageren forme det glasprodukt, han ønsker at fremstille.

Dette simple arbejdsredskab var fra begyndelsen så genial, at opfindelsen ikke har kunnet gøres bedre. I 2000 år har piben ikke skiftet karakter, og den er stadig glaspusterens vigtigste værktøj, når der skal arbejdes frit med glasset.

Det forjættende og betagende ved glas blev først delvist fortrængt, da maskinerne kom ind i produktionen. Omkring 1900 kom den første maskine ind i produktionen. Det var »Owens Bottle Machine«. Uden standsninger kunne den arbejde døgn efter døgn. En sådan maskines produktion lå på 5 millioner flasker årligt, medens 10 glasmagersvende var et helt år om at lave 125.000 flasker.

Da masseproduktionen næsten havde taget »livet« af glasset, kom designerne ind i billedet. Lidt mere liv og sjæl kom til, men den klare arbejdsdeling mellem designere og håndværkere eller maskiner gav kun dårlig mulighed for at skabe det direkte menneskelige udtryk. Behovet var vel heller ikke så stort, det gjaldt stadigvæk om at lave meget – øge produktionen og salg.

Vendepunkt?

I 1970'erne kom der ikke et vendepunkt, men et lille nyt aspekt ind i glasfremstillingen. I USA og Canada var der nogen, der fandt ud af, at

man godt kunne bygge en lille glasovn, genbruge flaskeglas og alene eller et par stykker sammen lave glas på egen hånd.

Ideen har bredt sig, og i Danmark er der i dag ca. 20 små glashytter, hvor der arbejdes på livet løs. Tiden er heldigvis med de små glashytter, idet behovet for udtryksfulde ting tilsyneladende er voksende.

I 1976 byggede jeg en lille glassmelteovn, hvor jeg smelter klart flaskeglas. Ved hjælp af glaspulver tilsat metaloxider kan glasset farves. Jeg har udviklet en teknik, som gør, at jeg kan tegne på det rødglødende glas, og i alt væsentligt arbejder jeg med glasset, ligesom jeg arbejder med akvarel. At en del af det, jeg laver, så også kan bruges som skåle, flasker og drikkeglas gør ikke fornøjelsen mindre.

De små glashytter kan kun i mindre omfang klare store teknisk komplicerede arbejder og er heller ikke velegnede til store produktioner. Jeg ser mit eget arbejde med glasset som en forlængelse af det »fusk« – ting lavet uden for produktionstiden – som glasmagere på alle fabrikker til alle tider har fornøjet sig med at lave. Man kan måske også sige, at de har været så optagne af glassets væsen, at de selv måtte skabe noget.

Ole Halskov Hansen.

Kilde:

Harald Skougård: Glaskunst og glasmageri.

Glasarbejde

Et jævnt og muntert, virksomt liv . . .

En af de varme sommerdage, vi havde så mange af for få måneder siden, så jeg i Karlshamn i Blekinge en flok punkere, mere farvestrålende og mere fantasifuld påklædt, end jeg senere skulle se punkere i Stockholm. De fordrev tiden med ingenting at bestille, spillede lidt, spiste lidt, drak lidt, dasede lidt, snakkede lidt, kælede lidt. Det var tydeligt, at der ikke var noget, de skulle. Der var ikke noget, der skulle gøres, ikke noget, der skulle være færdigt til en bestemt tid.

Jeg drev lidt i solen ved strandkanten. Det var egentlig underligt, at det netop skulle være i Karlshamn, jeg skulle se den flok af unge mennesker. Historie og litteratur gik i et for mig. Kendsgerningerne, digt og drøm blandede sig til en helhed. Karlshamn. Herfra var det – for hundrede år siden – at den store udvandring til Amerika foregik. Hertil kom de, utallige af unge og en del midaldrende, med alle de skuffelser og nederlag et arbejdsomt, fattigt liv i Småland havde givet dem. Ganske vist kom de fra arbejde og fattigdom, men de var ikke kuede, for de havde endnu et håb tilbage. Og så længe man har et håb, er man ikke for alvor slået ud. Foruden håbet havde de en vilje til at indfri håbet. Deres håb var Amerika, de store muligheders land på den anden side Atlanten.

Deres trængsler var mangfoldige. Hver kunne fortælle sin historie om en fattig barndom, slid, mange søskende, ingen fremtidsmuligheder. Så samlede de alle ressourcer, satte alt på et kort: Amerika. – De var de fattigste af de fattige, men

de ejede et levende håb om, at der var muligheder i fremtiden derovre. Og vilje til at realisere håbet havde de.

Bestræbelserne lykkedes, som vi ved. Baggrunden forklarer jo nok en del om det moderne Amerika. Fra at være underklasse i det hjemland, man kom fra, forandredes kårene for den flittige i det nye land i løbet af en generation eller to til det helt utrolige. Forandringen gav selvbevidsthed, så det prægede sprogets tone, og tegnebogen voksede i tykkelse. Så enkel er den historie og dog så kompliceret. De var plebejerne, der forvandlede deres egne kår til det ukendelige, og dermed forvandlede de hele verden. Det kendte, de havde med hjemmefra, havde ikke givet særlig gode kår, så hvorfor bevare alt dette. Nye metoder, nye redskaber, nye afgrøder, – blot det kunne give mere, var hurtigere, kunne gøre det bedre – så blev det taget i brug.

Enhver stod frit med ansvar for sig selv og sine. Der var ikke meget med at tage hensyn til andre borgere i det samfund. Kårene var hårde. Men de skabte en livsopfattelse, de skabte en verdensmagt, politisk og økonomisk, født ud af hverdagens hårde vilkår og de forudsætninger, landet gav.

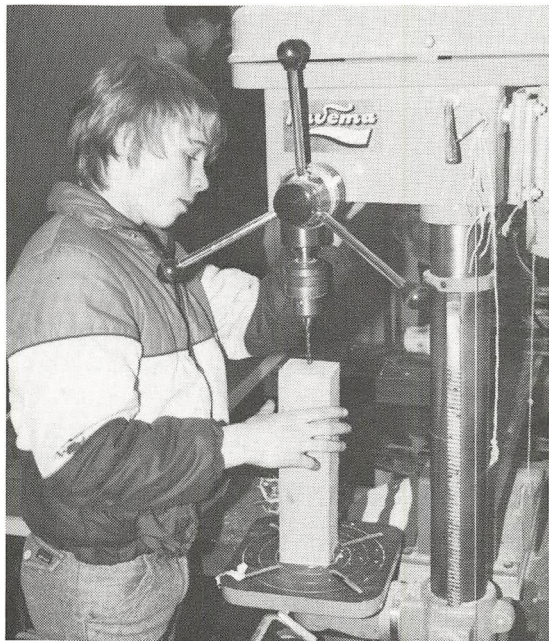
Man kan lege lidt med den tanke, at de alle var blevet her i den gamle verden, at indianerne fortsat havde hersket over de store jagtmarker på prærien. Men det er kun en leg. De forandrede Amerika, så det blev til en verdensmagt,

og samtidig forandrede de hele verden med deres opfindelser og opdagelser, hvorom meget kan siges både for og imod.

Det begyndte her i Karlshamn – og i mangfoldige andre havnebyer ud over Europa, ja, ud over hele verden, hvorfra man stiledede mod Amerika. Det var den nye historie, der blev skrevet.

Vil de punkere, der hin sommerdag i 1983 drev dagen væk i Karlshamn komme til at skrive nogen ny historie? Har de håb og vilje til fremtiden? Jeg ved ikke meget om punkere. Men jeg ved om unge mennesker, at skal man drive dem til det, de skal udrette, så bliver det så som så med resultatet. Det er først, når der sker noget i den unge, når de har en oplevelse, der vækker en indre kraft til inspiration og drivkraft, at de får fremdrift til at udføre noget, der er værd at tale om. Skolens fornemste opgave er at vække denne kraft. Det er derfor, vi fortæller. Det er en stræben mod at nå til en helhed mellem personen og det, et menneske udretter.

For nogle år siden skrev den tidligere mejerierjer Valdemar Hansen, Osted, om sit virksomme og lykkelige liv i bogen: 90 unge år. Heri fortæller han bl. a. om alle de tillidsposter, han efterhånden blev betroet, og om den lykke de var med til at bringe ham. Man kan fortælle også, indirekte, hvorfor han blev den, andre betroede meget. Det fortælles i historien om hans barn- og ungdom. Han kom fra et fattigt, men et godt københavnsk hjem, hvor han lærte noget om ansvar og pligt. Efter konfirmationen, da han skulle vælge en livsvej, og det tilfældigvis blev mejeribrug, førte det til, at han blev omplantet fra København til Fyn. For at lære mejeribrug kom han til Sydfyn, men han dumpede ned midt i et folkeligt grundtvigsk folkeliv. Det var en helt ny verden for ham. Han blev opslugt af det, af det fællesskab der var i alt: gymnastik, sang, gudstjeneste, møder og dans. Han levede sig ind i det alt sammen, at det derefter blev ham en nødvendighed at være med i et sådant folke-

Bore

ligt liv alle dage. Det blev hans ståsted og hans udgangspunkt for alt det, han var med i.

Kr. Kold sagde om de unge, der kom på hans skole, at han ville trække dem op, så de aldrig gik i stå. Derfor fortalte han myter og sagn, eventyr og historie. Det er også derfor, at vi gang på gang må tilbage til disse ting, fordi vi der møder mennesker, der helt og fuldt er det, de giver sig ud for. De spiller ikke blot en rolle, de kan træde ud af efter forgodtbefindende, og derefter evt. påtage sig en anden rolle. Det er kun en moderne individualistisk indstilling, der kan gøre, at mennesker kan finde på sådan noget sludder. Personerne f. eks. i de islandske sagaer levede i det, de var i, og de tog konsekvenserne af det, der skete, som manden i Njals saga. Han fik i kamp et ben hugget af. Derom fortælles der kort og godt: Han så der, hvor benet skulle have været og sagde: Ilde var det.

I dette år har vi fejret Grundtvigs 200-årsdag. Der er blevet talt mangt og meget om Grundtvig og alt det grundtvigske, måske alt for meget og alt for dårligt. TV viste noget misforstået pladder om det, de folk bag udsendelsen havde opfattet som det væsentligste hos Grundtvig- lidt sindsforvirring og kærlighedsaffærer, der lige så godt kunne have været klippet ud af et kulørt ugeblad. – Det sagde intet om det væsentlige hos Grundtvig. Hvis der ikke var andet at sige om Grundtvig, måtte vi snarest mulig se at glemme ham. Det ville have været mere i Grundtvigs ånd at lade en god fortæller gengive myter, sagn eller eventyr og historie.

Undertiden bliver jeg spurgt, hvad vi i særlig grad lægger vægt på her på skolen. Hvad der er

vort speciale. Jeg må så blot melde, at vi ikke har noget speciale. Vort speciale er det hele menneske. Det ene er lige så vigtigt som det andet. Jeg ønsker ikke at udpege f. eks. fortælling som det vigtigste fag. Det har kun sin betydning og sin berettigelse i forbindelse med alle de øvrige ting, vi foretager os. Det hele menneske har vi brug for såvel at kunne skrive, læse og regne som at møde til tiden og udrette alle de praktiske ting, der nu engang er nødvendige i hverdagen. Også det at kunne høre er nødvendigt. Det giver mulighed for at få del i noget af alt det, der gør livet rigt, stort og skønt, og det hjælper os til at leve »et jævnt og muntert, virksomt liv . . .«.

Åge Jensen.

Daubjerg Kalkmine

En sangtime

Ethvert menneske må vel engang imellem gøre op med sig selv og ligesom klargøre, hvad man ønsker – hvad man vil i samværet med de mennesker, vi nu engang omgås – vor næste.

Går man som lærer til time, må man også inderst inde have et ønske, som man håber, man kan få bare lidt frem af.

I valget af salmer og sange har vi fået givet et hjælpemiddel, der vist ikke overgås af andet.

En sangtime her i efteråret ramte mig pludselig hårdt, her i disse massedemonstrationstider.

Eleverne og jeg samarbejder på den måde, at jeg bestemmer de første salmer og sange, vi skal synge, og så bestemmer eleverne de sidste.

Første salme var »Herre Gud, dit dyre navn og ære.«

En af eleverne foreslog som den sidste »Kringsatt av fiender«.

Den bliver foreslået næsten hver gang. Men denne dag fór mine tanker tilbage til den første salmes mægtige ord, og jeg måtte sige lidt om den forskel, der for mig er i disse to digte, skrevet af to nordmænd.

Nu lader jeg dem trykke her i årsskriftet. Læs dem – syng dem!

Herre Gud, dit dyre navn og ære
over verden højt i agt skal være,
og alle sjæle, de trætte trælle,
alt, som har mæle, de skal fortælle
din ære.

Gud er Gud, om alle land lå øde,
Gud er Gud, om alle mand var døde.
Om slægter svimle – blandt stjernehimle
utallig vrimle i høje himle
Guds grøde.

Høje hald og dybe dal skal vige,
jord og himmel falde skal tillige,
hvert fjeld, hver tinde skal brat forsvinde,
men op skal rinde, som solen skinne,
Guds rige.

Petter Dass.

Kringsatte av fiender,
gå inn i din tid!
Under blodig storm –
vi dig til strid!
Kanske du spør i angst,
udekket, åpen,
hvad skal jeg kjempe med,
hvad er mit våpen?

Her i dit vern mot vold,
her er dit sverd:
troen på livet vårt,
menneskets verd.
For all vår fremtids skyld,
søk det og dyrk det,
dø om du må – men:
øk det og styrk det!

Stilt går granatenes
glidende bånd.
Stans deres drift mod død,
stans dem med ånd!
Krig er forakt for liv.
Fred er å skape.
Kast dine kræfter inn:
døden skal tape!

Edelt er mennesket,
jorden er rik!
Finnes der nød og sult,
skyldes det svik.
Knus det! I livets navn
skal urett falle.
Solskinn og brød og ånd
ejes av alle.

Dette er løftet vårt
fra bror til bror:
vi vil bli gode mot
menneskes jord.
Vi vil ta vare på
skjønnheten, varmen –
som om vi bar et barn
varsomt på armen!
Nordahl Grieg.

Tenk hvis alle demonstranter kunne synge
»Herre Gud, dit dyre navn og ære . . .« – og
ikke blot synge, men tro.

Mange andre salmer siger det samme, men nu
var det altså den sangtime, der satte noget i
gang.

Eva.

Thi da Guds søn med freden kom,
det var kun tro, han spurgte om,
for den, og ej for verden al
Guds nåde og Guds fred er fal.

Grundtvig.

Spise

Rigdom

For den, der ikke mestrer fremmede sprog, er det dejligt at opdage, at »den danske tunge« forstås i så at sige hele Norden.

Selvfølger – vil nogen sige, men først når man gæster eller får besøg af venner fra de andre nordiske lande, bliver man denne sin rigdom virkelig bevidst.

Året 1983 er blevet et godt venneår for mig. Det har bragt os besøg fra Jokkmokk, og jeg har været på vævekursus i Dalarna og på Holmen-gård i Norge.

I påsken 1981 fulgte jeg med Bodil og Tulle til Jokkmokk og Kvikkjøkk, hvor vi havde en skøn påske i kirke, i natur og i fællesskab med svenske familier. Vi boede i præstegården, der ikke mere bruges til præstebolig, da præsteembedet er nedlagt.

I Jokkmokk var det lærerparret Mona og Stig Lindberg, der gav os hygge og varme. Stig fortalte blandt meget andet, at han havde haft en vældig 50års fødselsdag. Han havde »lånt« skolen i Jokkmokk og så selv lavet mad til sine gæster.

Jeg spurgte ham, nærmest i spøg, hvorfor han ikke havde henvendt sig til mig, for så kunne han godt have lånt vor skole. Stig sagde begejstret: »Det gør vi til Monas 50års dag.« – Man siger jo så meget.

I julen 1982 modtog vi en invitation til Monas 50års dag. Det fremgik af skrivelsen, at festen skulle holdes på Hoven ungdomsskole. I venstre hjørne stod der noget om, at der var lavet 3.000

ex. stenc. af indbydelsen. Vi blev vel nok glade og nok også overvældede. Der er nu langt fra Jokkmokk til Hoven, lige så langt som fra Hoven til Rom, så lad os nu se.

16. juli 1983 kl. 19 bad Stig gæsterne, 75 i alt, gå om i haven, stille op ved bøgehækken, og vennen Stig Johansson blæste en fanfare på sin medbragte trompet. Dag, Lars og Jesper, tre raske drenge, spillede på deres instrumenter, fotografiapparaterne brugtes flittigt, sange blev sunget for »fantastiske Mona«, og så gik hele flokken bag efter musikken om i gården og ind i salen. Ja, festligt var det. Vi blev placeret ved bordene, rødfisk blev serveret, senere rensdyrkød, begge dele medbragt fra Jokkmokk. Det havde været i 5 fryserne, inden det nåede herved.

Taler og sange for Mona, åbning af pakker i alles påsyn, fødselsdagskage så stor, at alle kunne få et stykke, bagt af datteren Eva og pyn-tet med 50 lys, som Mona kunne puste ud i et pust, men forud løsnedes bælte og foretoges gymnastiske maveøvelser. Ja, hun var og er fantastisk, som flere slog på i deres taler.

Alle 75 var med i salen. Frivillige hjælpere bar service ud, kom ind med rent og med maden, så da vi var færdige ved bordene, og jeg kom ud i køkkenet, mødte mig et syn, jeg ikke har set før. Over alt stod stabler og dynger af service og ventede på at blive vasket op. Også det blev klarret af gæsterne, og alt imedens startede dansele-gen i salen. Alle, børn, unge og ældre var med.

Kl. 2 sluttede festen med at vi tog hinanden i

hænderne i en stor rundkreds og sang: »Dejlig er jorden«.

*

I flere år har jeg ønsket at komme på værekursus i Norge eller Sverige. Den 25. juli ankom jeg med tog til Tälberg ved Siljansøen. Jeg skulle lære noget om båndvævning på Klockergården.

Klockergården er en oplevelse i sig selv. Her kan man komme på kursus i forskellige emner, men man kan også komme her som turist og få lov til at opleve et turiststed, der er ikke så lidt ud over det almindelige.

Klockergården kaldes det hele under et, men det er egentlig tre nabogårde, der er blevet købt efterhånden, gjort pænt og nænsomt i stand, så det er en fryd for øjet.

Mona og Stig fra Jokkmokk

Klockermor, der er den, der så at sige har opbygget det hele, fortæller gerne om livets med- og modgang. Hun lægger ikke skjul på, når hun beretter, at uden Guds hjælp havde de ikke klarret genvordighederne. Børnene lærte at hjælpe til fra små af, og nu er det søn og svigerdatter, der er værtspar, mens datteren Gudrun står for hemslojden.

Klockermor forstår at finde dygtige »sløjder«, der kan fremstille kvalitetsvarer til »Hemsløjden«. Hun har lært sine efterfølgere, at man må gå helt ind for sagen, og så ved Guds hjælp, ja, så bliver Klockergården et godt sted at være, hvad enten man er en af dem, der tager sig af stedet, af besøgende, eller om man er turist eller kursist.

*

Søndag den 11. sept. skulle jeg være på Holmen-gården, Gjerstad, Norge. Der var kommet meddelelse om, at vi først måtte ankomme mellem kl. 17 og 21. Jeg havde som til Sverige bedt DSB om at tilrettelægge rejsen for mig, og da båden ankom til Kristianssand om morgenen tidligt, var jeg i Gjerstad ved 9-tiden. Jeg havde taget både madpakke og termokande med hjemmefra, så jeg tænkte: blot jeg får en seng, så skal jeg ikke genere nogen.

Da jeg stod ud af toget i Gjerstad, spurgte konduktøren, om der ikke kom nogen for at modtage mig. Jeg sagde, at jeg skulle have fat i en taxa. Han rådførte sig med en kollega. De gik begge til telefonboksen, ringede for mig og bestilte en bil. Toget til Oslo, ja, det måtte vente, til de havde sørget for mig. Nordmænd er nu flinke.

Efter fire km's kørsel var jeg ved Holmengården. Tudehornet i bilen brugtes. Ingen viste sig. »Nå, der kommer nok en,« sagde chaufføren trøstende og kørte. Men ak og ve, ingen kom. Søvnig var jeg, og koldt var det. Ingen steder kunne jeg komme ind, dog var der adgang til et

påbegyndt hus, og der satte jeg mig på en savbuk.

En times tid senere blev en halvdør åbnet, og jeg for over og ind og fandt husmor. Sengen og dagen var reddet.

Husmor Signe Rutlin er pensioneret husflidskonsulent og har bosted i Oslo. Hun er så glad for Holmengården, at hun hver sommer stiller sig selv til rådighed som husmor, helt uden betaling, og man mærker snart, at hun holder af stedet, og at hun håber, det må lykkes den norske husflidsforening at få alle de gamle bygninger istandgjort.

Holmengården er fra 1806 og ejes af Norsk Husflidsforening. Den er fredet, men bruges altså som kursussted om sommeren.

Vi sad på de gamle bænke og stole, spiste ved de gamle borde, ja, alt, bortset fra køkkenet, var så at sige, som det har været. Der var ikke noget med sofaer eller lænestole. Vi savnede det ikke, nød miljøet, og hvor er de dygtige både de norske og svenske »piger«. De kan altså bare det med at væve. Der var meget dygtige brikvæversker på holdet, og vi var to, der ikke havde prøvet det før. Men vor lærerinde mestrede at holde alle til ilden.

*

Jeg er blevet rig i sommer, føler jeg, ikke på penge, men i sindet. Som Lønne, der var med ved Monas fødselsdag, sagde: »Deres måde at feste på er skønnere end vores.« – Jeg håber, at jeg formår at videregive lidt af »deres måde«.

Mødet med Klockermor var en påmindelse om, at der stadig findes mennesker, som glad beretter om Guds hjælp og gaver.

At få lov til at bo og arbejde på en gård fra 1806, ja, det var med til at gøre fællesskabet sammen med disse dygtige norske kvinder til noget godt.

Sideløbende med brikvævningskurset var der et andet kursus i læder og skind. Lærerinden her

var dansker, og hun sagde, at det var meget skønt at undervise i Norge. Her hørte man, hvad læreren sagde, og så gik man igang. I Danmark, hvor hun ofte har kurser, er der *altid* elever, der den første dag, måske den anden med, bruger tid og energi på at bringe læreren ud af kurs.

Jeg troede dog ikke, at det var sådan, når man underviste voksne elever, men det bedyrede hun.

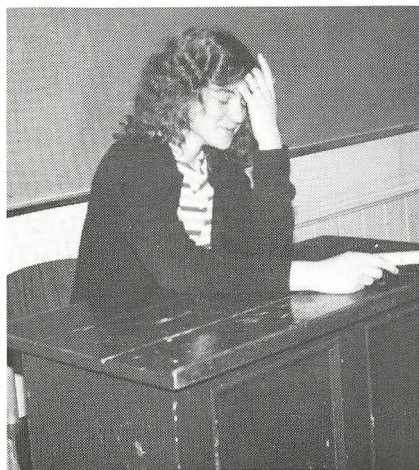
Hvorfor er vi sådan? Mon vi fremelsker den kritiske sans på bekostning af lærelysten?

Jeg glæder mig til at få besøg af nye og gamle venner fra Norden: De har meget at lære mig, og i 1986 venter jeg helt bestemt besøg af Holmengårds-elever fra kursus 8328 »Båndvæv med brikker«.

Hvis I, mine læsere, gerne vil have en god ferie, så rejs i Norden, mød vore brødrefolk med åbent sind, og I vil få noget godt ud af jeres ferie.

Kærlig hilsen med ønske om en glædelig jul og et velsignet nytår.

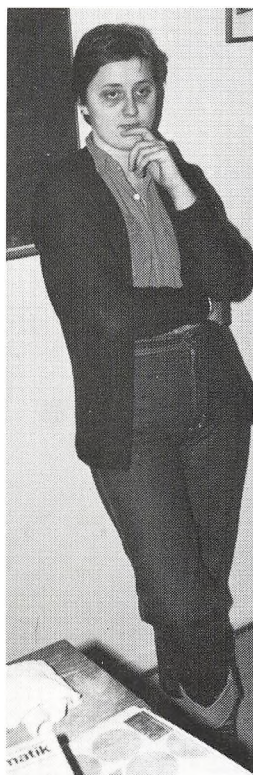
Eva.

Smile

Københavnertur

Jeg var i sommerferien i København for at hente nogle københavnske skolebørn, som skulle på koloni i Nyborg. Jeg tog derover dagen i forvejen, for samtidig at besøge mine to tidligere kolleger, Ivar og Ellen.

Tænke

Ellen tog mig med på en tur gennem det indre København, og det blev mig nu mere klart end nogen sinde før, hvor taknemlig man bør være for at bo et andet sted. Jeg blev klar over, at børn, der vokser op i det miljø, får en endnu værre start på tilværelsen end jeg tidligere havde regnet med; en opvækst jeg ville være ked af at skulle give mine børn.

Jeg følte en forfærdelig magtesløshed, da jeg ved et apotek så en samling stiknarkomaner, som stod og trøstede en af deres lidelsesfæller, som lige havde fået afslag på at få udleveret noget hjælpende fra apoteket. Jeg følte, at jeg som menneske burde gå hen og hjælpe ham. Lade ham komme med til Vestjylland med frisk luft og roligere forhold. Jeg valgte den samme løsning som alle andre der vendte ryggen til og gik forbi. Inderst inde vidste jeg godt, at det magtede jeg ikke. Det er forfærdeligt at vide, at disse mennesker er fanget i en dødsfælde, der ikke er nogen vej ud af.

Stor blev min forfærdelse, da jeg dagen efter, blandt kolonibørnernes forældre genkendte en af narkomanerne fra apoteket. Man får kuldegysninger ved tanken om dette barns opvækstforhold.

Denne tur gjorde mig endnu mere taknemlig for, at jeg har fået min opvækst og arbejde i en anden del af landet. Naturens gang og fuglenes sang er for mig en himmelsk erstatning for asfalt, højhuse og bilos.

Benny Thomsen.

Året, der gik

Det har været et mærkeligt år. Først havde vi en usandsynlig mild vinter, efterfulgt af et forår så vådt, at alt sejlede på mark og eng, så fulgte en tør sommer med høj himmel og sol. Og så var vi lige ved at drukne i efterårsregn.

Nok er vi i vort arbejde ikke afhængig af vejret i samme grad som mange andre erhverv, men vejret virker ind på os og vore omgivelser.

Kort efter, at vi sidste år var begyndt skoleåret, havde vi en heldagstur til Jelling, Fredericia og Skamlingsbanken. Det var en udpræget historisk tur, som navnene antyder, med fortælling både herhjemme og på turen.

Senere på året var vi i Esbjerg. Hovedanledningen var en håndarbejdsudstilling fra HH, og vi benyttede så lejligheden til at se noget af alt det, der er vore dages Esbjerg, stærkt præget som den er blevet de sidste år af udvindingen af olie og gas i Vesterhavet. Under sagkyndig ledelse havde vi en havne- og byrundtur, besøgte Kulturhistorisk museum og var ude på Søfarts- og fiskerimuseet. I 1864 boede her kun få mennesker, og vi kunne måske finde nogle piger, som sad og essede på banken, hvor nu vandtårnet og kunstmuseet ligger. I dag vor femte største by.

Endelig havde vi inden jul en tur til Odense med besøg på bl. a. glasværk, papirfabrik og museer. Det er blevet en god tradition med sådan en juletur engang i december måned. Vi rykkes lidt ud af vor isolation og fornemmer samfundets pulsslæg med de krav, arbejdslivet

stiller til den enkelte. Sådanne ture er afgjort et nødvendigt led i vort skoleliv. De sætter ligesom mange ting på plads.

Det fælles arbejde med dets krav, de fælles ture og det daglige fællesskab er ganske langsomt med til at gøre et hold til det, vi mener, når vi siger, at nu er det endelig blevet til et hold. Man skal måske selv have oplevet et skoleophold for at forstå det. I dag tager det afgjort længere tid, inden et hold finder sammen, end tilfældet var førhen. Det havde måske noget at gøre med det, at skoleopholdet dengang strakte sig over fem måneder, så man ligesom følte, at tiden skulle udnyttes, men det kan også skyldes, at eleverne tidligere ofte havde en anden baggrund med mere ro og lydhørhed i sindet.

Efter jul havde vi nogle gode møder med forskellige talere, og efterhånden blev mange elever mere målbevidst i deres skolearbejde.

I sin bog: 90 unge år, fortæller Valdemar Hansen, at det blev nødvendigt at oprette en valgmenighed i Osted, fordi folk, når de mærkede, at det kostede noget, kom til at sætte mere pris på det, de betalte for. Jeg tror, at tanken er rigtig i både det ene og det andet forhold: Det vi modtager gratis og uden forpligtelser, kommer vi ikke til at værdsætte. En af de ting, der har været med til at gøre frie skoler, efterskoler, højskoler, så værdsatte som tilfældet er, er netop, at eleven skulle betale, om ikke hvad det kostede, så dog en del af prisen. Vil man for alvor have de frie skoler ødelagt, skal man blot

gøre opholdet gratis for alle. Så varer det ikke mange år, før frie skoler ikke længere har nogen betydning.

Fra undervisningsministeriet modtog vi i forsommeren besked om og vejledning for, at vi skulle planlægge de ydre rammer for skoleåret 1983–84. Vi har altså nu en statsdirigeret fri skole, en selvmodsigelse, og et lille skridt på

vejen mod at udslette de frie skoler. Vi har i de senere år fået flere ting, der peger i samme retning. Jeg forudser, at enden på hele historien engang, når tiden er moden, bliver, at de frie skoler glider ind og bliver en del af den offentlige skole.

Egentlig havde jeg fået den opfattelse, at vi nu er inde i en tid, hvor staten ville blande sig mindre og mindre i borgernes forhold, og så får vi direktiver for, hvor mange weekend'er, vi må lade eleverne samlet opleve fællesskabet på vor skole. Vi satte os for slavisk at følge retningslinjerne, der er afstukket, og kom til det resultat, at vi ved at foretage små ændringer i det mønster, vi gennem nogle år har fulgt, kunne opnå, at der blev tid til en vinterferie, hvilket vi altså nu skal have for første gang. – Men at det nye er en fordel for vore elever, så de får mere udbytte af skoleopholdet, kan jeg ikke se, tværtimod. Man spørger sig selv: Hvad er vigtigst, at reglerne bliver overholdt, eller at eleverne får størst muligt udbytte ud af deres skoleophold?

Spinde

I maj måned havde vi vor store tur, der gik til Skåne. Med skyldig tak til Palle Lauring var megen inspiration hentet i hans bog: Danmark i Skåne. Skåne har meget at byde på, men er en lukket verden for mange danskere. Vi oplevede Skånes natur og besøgte mange historiske steder, og da vejrguderne så mildt til os, og vi var forskånet for særlige uheld og besværligheder, var det en nem og vellykket tur set med mine øjne.

Sommerferien kommer gang på gang bag på os. Pludselig er den der. I år indledte vi den med en personaletur til Sydslesvig. Derefter måtte vi i gang med rengøring og reparationer, så alt kunne være klar til at tage mod vore gæster fra Jokkmokk. Aldrig før har så mange sovet på skolen som natten efter Monas fødselsdag. Alle vegne lå der mennesker, men det gav os også en oplevelse, vi sent eller aldrig vil glemme.

Senere blev der tid til lidt ferie. Mens Eva var på kursus i Dalarna, så jeg grundigt på Gotland, der byder på utroligt meget, men Visby er en myretue af turister. Derfra kørte jeg til Dalarna for at hente Eva.

I kredsen af medhjælperer er der ikke sket de

store ting. Lea er blevet afløst af en ung lærer, der hedder Kim, ellers er alt ved det gamle.

De bedste hilsner med ønske om en god jul til alle læsere.

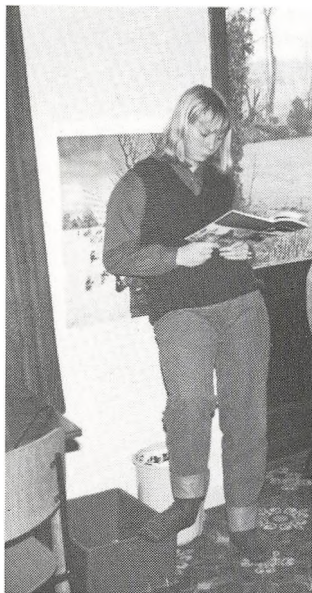
Åge Jensen.

Samerbesøg

Skolekredsen

Generalforsamling og årsmøde blev afholdt på skolen den 3. juni. Peter Hansen blev ordstyrer. Formandens beretning og kassererens regnskab blev godkendt. Ved det påfølgende valg blev Helge Bertelsen genvalgt til bestyrelsen, mens Møller Frifelt, Krusbjerg, blev nyvalgt. Foruden de to nævnte består bestyrelsen nu af: Anker Johnsen, Iver Krogh, N. Å. Thomsen, Bjarne Skovdal og N. H. Kempf. Sidsnævnte er elevforeningens repræsentant. Bestyrelsen har konstitueret sig med Helge Bertelsen som for-

Læse

mand, N. H. Kempf som næstformand og Anker Johnsen som kasserer.

Ved det efterfølgende møde blev der talt af direktør Jørgen Olsen, undervisningsministeriet, om: En skoles overgang til selvejende institution. Jørgen Olsen understregede, at loven påbyder, at ved lederskifte skal en privat skole overgå til selvejende institution.

Efterskoleformen har aldrig haft så stort et omfang som i dag med ca. 170 skoler og 12-13.000 elever. Samtidig har skolerne skiftet karakter. De 5 mdr.s skoler ophørte stort set i 60'erne, så skoleperioden nu dækker et skoleår. Det er også nu almindeligt, at den enkelte elev kommer flere år på efterskole. Næsten alle skoler er i dag fællesskoler for piger og drenge, og elever kommer både fra by og land. Endelig er prøver indført på næsten alle skoler. Efterskolerne dækker alle holdninger i befolkningen, det være sig religiøse, politiske eller interesseområder. Skolerne er dermed et spejlbillede af alle rørelser i samfundet.

En livsholdning kan kamme over, så vi glemmer det, vi er fælles om i vor kultur. Vi må huske at dyrke det, vi er fælles om.

Der er bekymringer om, at skolekapaciteten er for stor set ud fra den nedgang i børnetallet, vi har haft.

Den store tilgang til skolerne skyldes flere ting: store årgange, arbejdsløshed, bevidst holdning, og at forældre gerne vil give deres børn det bedste som afslutning på skolegangen.

Lovmæssigt hviler efterskolerne på to love: Betingelseslove, der er ens for alle frie skoler. De kræver er generelt formål og en almindende undervisning.

Vore frihedstraditioner gør, at det kun er de ydre rammer, staten blander sig i. Der er ingen meningstyranni. Men fire forhold skal være i orden:

1. Godkendte vedtægter.
2. Egnede lokaler og udstyr.
3. Forstanderen godkendt.
4. Kursus- og undervisningsplan godkendt.

Den anden lov er: Lov om støtte til visse private skoler. Efter denne lov giver staten i tilskud 85 % af de relevante udgifter. Det er det grundlæggende. Desuden kan staten i lån give 50 % af ejendomsvurderingen, hvorefter skolen kan tage yderligere lån. Endelig forlanges det, at skolen skal have en statsautoriseret revisor.

En selvejende institution er en juridisk institution, hvor økonomien skal hvile i sig selv. Alle indtjente midler skal blive i institutionen. Undervisningsministeriet skal godkende vedtægterne. De kan formuleres ud fra de standardvedtægter, ministeriet har udarbejdet. Der kan deri foretages de nødvendige lokale ændringer, så de passer til stedet. Der skal i vedtægterne være en klar fordeling af magten og af de opgaver, der skal løses. Desuden grundlag for en sund økonomi.

Ministeriet er klar til at hjælpe ved overgangen.

Dirktør Jørgen Olsen sluttede hermed sin redegørelse, der gav anledning til enkelte spørgsmål.

Generalforsamlingen var godt besøgt.

AJ

Elevforeningen

Elevforeningens formål må være noget i retning af at bevare og udbygge gamle elevers kontakt med hinanden og skolen.

I den forbindelse afholder vi det årlige elevmøde, hvor I som gamle elever kan få lejlighed til at træffe hinanden. Endvidere udsender elevforeningen denne »Julehilsen« med nyt fra skolen og elevforeningen.

Inden for elevforeningens beskedne økonomiske rammer forsøger vi på den måde at opfylde vores formål.

Elevmødet blev afholdt lørdag den 19. februar 1983.

Om eftermiddagen holdt pastor Peter Højlund, Børkop, et foredrag om ungdommens og tidens problemer.

Ved elevforeningens ordinære generalforsamling var Ole Rehmeier, Folmer Hansen og undertegnede på valg. Alle blev genvalgt, og Benny Thomsen blev genvalgt som revisor.

Det daværende elevhold (1982–83) havde udpeget Käthe Rasmussen som dets elevrepræsentant.

Under punktet Eventuelt fortalte Åge Jensen om forberedelserne til at lade Hoven Ungdomsskole overgå til at være en selvejende institution.

Efter generalforsamlingen blev der afholdt »Russisk auktion« over en pakke, som Eva havde arrangeret. Ole Rehmeier var auktionarius, og med mange ord og stor behændighed kom prisen helt op på 387 kr. Pakken indeholdt en æske chokolade.

Herefter fortalte Benny Thomsen om sine oplevelser og fortrædeligheder på Herning Seminarium.

Aftenen blev afsluttet med sang og festligt samvær. Det blev en god dag og der var i øvrigt et pænt fremmøde.

Forældrekredsens bestyrelse er i fuld gang med de forberedelser, der skal gøres, inden skolen kan overgå til det, man kalder en selvejende institution. Det betyder, at skolen overtages af en forening – en skolekreds.

I dette arbejde er elevforeningen direkte repræsenteret ved foreningens formand, som automatisk er medlem af forældrekredsens bestyrelse. Man samtidig er der valgt to gamle elever til denne bestyrelse. Det er Ivar Krog og Bjarne Skovdal.

Hermed ønskes elevforeningens medlemmer, skolens lærere og elever samt bladets øvrige læsere en glædelig jul og et godt nytår.

P. f. v.

Niels H. Kempf.

ELEV MØDE

Elevmødet afholdes lørdag den 11. eller 18. februar 1983?

Mødet begynder ved 14-tiden.

Kaffe kl. 15.00.

Herefter vil der blive holdt et foredrag eller lignende.

Kl. 18.00 spisning.

Herefter er der generalforsamling med sædvanlig dagsorden. På valg er Jesper Poulsen og Bjarne Skovdal.

Dagen slutter med sang og samvær og med gode muligheder for at få en snak med gamle kammerater.

Sommerferien 1983

I foråret 1983 besluttede jeg at foretage en rejse til Edmonton i Canada, for et besøge min ven, John, der arbejdede der. Rejsen skulle vare en måned, hvorfor sommerferien blev valgt som det ideelle tidsrum. Afrejsedatoen blev fastsat til den 30/6, og jeg skal da ærligt indrømme, det var med spænding, jeg satte mig i flyet i Billund. Flyveturen gik via København-London-Toronto og derfra til Edmonton.

At gå i detaljer med beskrivelsen af opholdet vil være for omfattende, så jeg vil nøjes med at beskrive de mest indtryksfulde oplevelser. En del af opholdet gik med en rejse rundt i provinserne Alberta (hvor Edmonton ligger) og naboprovinserne mod vest, Britisk Columbia. Grænsen mellem de to provinser går gennem Rocky Mountain bjergkæden. For en dansker virker naturen her meget storslået, idet man ser store arealer, der ligger uberørt hen, kun afbrudt af veje, der snor sig ud og ind mellem bjergene. Dyrelivet er rigt, og det har da også bevirket, at de canadiske myndigheder har fredet store områder, såkaldte nationalparker.

Men ikke kun naturen gør indtryk. Også de mange byer med store reklamer, store biler og mennesker af forskellig herkomst. Canada er som bekendt en »god blanding« af mennesker fra hele kloden, så man kan godt undre sig over, at landet formår at fremtræde som en samlet nation. Folket har selvfølgelig ingen fælles historisk og kulturel baggrund, men man sporer alligevel en stolthed af nationen hos de fleste mennesker.

Under en del af opholdet boede jeg hos en dansk og en canadisk familie, og det var meget

interessant at lære disse mennesker at kende. Man fik et indblik i deres levemåde, som ikke var væsentlig forskellig fra vor. Levestandarden hos de to familier var lig vor levestandard, men det skal dog tilføjes, at det ikke gælder for alle mennesker i Canada. Hos nogle familier hersker der stor fattigdom, som vi ikke finder i Danmark. Det sociale »sikkerhedsnet« er ikke så udbygget som vort, dette hænger måske sammen med den canadiske tænkemåde: så vidt det er muligt bør man sørge for sig selv.

Til sidst skal blot siges, at det var en stor oplevelse for mig at være i Canada, og jeg kan da anbefale at tage en tur derover, hvis man har tid og lyst til det.

Hermed ønsket om en glædelig jul samt et godt nytår.

Venlig hilsen *Anna Marie Eybye.*

Kære venner!

Skønt jeg ikke længere befinder mig på skolen, vil jeg gerne sende jer en hilsen med håb om, at I alle har det godt.

Efter en spændende rejse til England, Schweiz, Israel og Frankrig er jeg nu på Gymnastikhøjskolen ved Viborg, hvor jeg er glad for at være.

I ønskes alle en glædelig jul samt et godt nytår af

Lea Rasmussen.

Ungdommen

Ungdommen har det godt i dag,
siger mor og smiler.
I kan få alt hvad I vil!
Jo, tak vi har alle materielle goder,
men hvor er familiekærligheden?
Alle stresser rundt for at nå og få.
Ingen tid til familiehygge,
mødet skal nåes!
De unge er mere kriminelle nu end før,
men forstår I ikke hvorfor?
Vi er revet op med rødder,
forladte uden tryghed.
Der er ingen tid til at diskutere
og låne erfaringer.
Nej, kun en hurtig moralprædiken
før I kører,
er alt hvad I har tid til.
Ungdommen har det godt i dag,
siger mor og smiler,
men først nu ser jeg rynkerne,
de nervøse træk ved øjnene.

Med disse lånte ord sendes ønsket om en glædelig jul samt et godt nytår.

Med venlig hilsen
Inger Toudal.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår ønskes alle gamle elever.

Hilsen
Folmer Hansen.

Plant et rræ
Jeg er den støtte, hvorpå dit hus er bygget, bordet i din stue, den seng i hvilken du sover, og det tømmer, hvoraf din båd er bygget.
Jeg er skaffet på din hakke, døren til dit hus, træet under din vugge og rammen om din kiste.
Jeg er barmhjertighedens brød og skønhedens blomst.
Du, som går forbi, lyt til min bøn: Gør mig ikke ondt.

Villy E. Risør. »Hårdt træ.«

Julehilsen

Hermed ønskes alle årsskriftets læsere en rigtig glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår.

Med venlig hilsen
*Ida, Merete,
Elisa og Benny Thomsen.*

Møder

Onsdag den 18. januar kl. 19.30: møde med højskoleforstander Poul Engberg, Rønshoved.

Onsdag den 7. marts kl. 19.30: Højskoleforstander Bøgh Andersen, Jaruplund, Sydslesvig, taler.

Onsdag den 28. marts kl. 19.30: Sang og fortælling med højskoleforstander Per Warming, Elbæk folkehøjskole.

INDHOLD

N. F. S. Grundtvig: Guds fred! hvor I bygge	3
A. Bøgebjerg Andreasen: Er julen en børnesygdom? ...	4
Ole Halskov Hansen: Glas	6
Åge Jensen: Et jævnt og muntert, virksomt liv	8
Eva: En sangtime	11
Eva: Rigdom	13
Benny Thomsen: Københavnertur	16
Åge Jensen: Året, der gik	17
ÅJ: Skolekredsen	20
Niels H. Kempf: Elevforeningen	22
Elevmøde	22
Sommerferie 1983	23
Ungdommen	24

Bestyrelsen for
Hoven Ungdomsskoles Elevforening:
N. H. Kempf, Brande, formand
Jesper Poulsen, Fredericia, kasserer
Ole Rehmeier, Fredericia
Bjarne Skovdal, Vemb
Folmer Hansen, Ådum, lærerrepræsentant
Henning Thiim, Bramminge,
elevrepræsentant 1981-82
Käthe Rasmussen, Lindved,
elevrepræsentant 1982-83

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450005462520